

РЕШЕНИЕ

№ 94

гр. Карлово, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КАРЛОВО, I-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Асима К. Вангелова-Петрова

при участието на секретаря Снежанка В. Данчева
като разгледа докладваното от Асима К. Вангелова-Петрова Гражданско дело
№ 20235320100379 по описа за 2023 година

Производството е по иск с правно основание чл. 23 във вр. чл. 22 от
ЗПК във вр. чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД и чл. 79 ЗЗД във вр. с чл. 240
ЗЗД.

Ищецът - Л. С. С. твърди, че сключил с „И.А.М.“ АД, Договор за заем
№ *** по негови спомени на дата 07.06.2022г. По силата на този договор,
получил в заем, сумата в размер на 500 лева, която следвало да върне на 16
месечни вноски. Във връзка с чл.4 от Договор за заем № *** сключил с „Ф.Б.“
ЕООД, Договор за предоставяне на поръчителство № ***, с който да бъде
обезпечен сключеният договор за заем. Възнаграждението, което следвало да
заплати за поръчител било в общ размер на 200 лева, разпределено на 16
месечни вноски. Към момента на подписване на документите не му бил
предоставен разписан нито договор за заем, нито договор за поръчителство,
ведно с прилежащите към тях погасителен план, Общи условия и СЕФ от
заемодателя, с обяснението, че ще му бъдат предоставени след подписването
им от упълномощен представляващ дружеството в централния офис в гр. С..
Очаквайки да получи разписаните документи, след дълъг период от време,
започнал да получава посещения на адрес и да получава телефонни

обаждания от служители на ответните фирми, от който бил уведомен, че следва да си заплаща задължението. Обяснил им, че все още не му бил изпратен разписан договор за заем и поръчителство, ведно с прилежащите към тях погасителен план, Общи условия и СЕФ и дори не знаел техните параметри, за да започне да плаща. Тогава му било обяснено да влезе и да се регистрира в сайта им и там имало обединения погасителен план, от който било видно, каква вноска следва да заплаща, по този начин да следи вноските си, докато му изпратят подписаните от него екземпляри от документи. Твърди, че до ден днешен все още не били предоставени договор за заем, нито договор за поръчителство, ведно с прилежащите към тях погасителен план, Общи условия и СЕФ, въпреки, че над 5 пъти е посещавал клонове на ответника, което изцяло било извършено от ответните страни, с цел да не задава въпроси, а да си плаща задължението, без да си има и представа каква се случва със сключените от него договори.

Счита, че Договор за заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД, е нищожен на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с чл. 11, ал. 1, т.10 и чл. 19, ал.4 от ЗПК, във вр. с чл.22 от ЗПК, а в условията на евентуалност, че клаузата на чл. 4 от Договор за заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД била нищожна на основание чл. 26, ал. 1 пр.3 от ЗЗД, чл.143, ал.1 от ЗЗП и чл.146 от ЗЗП. Счита, че така сключения Договор за предоставяне на поръчителство №*** бил нищожен на основание чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД, както и на основание чл.26 ал.1, пр.2, във вр.с чл.19, ал.4 от ЗПК и чл.143 от ЗЗП, като съображенията му за това са следните:

Договор за заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД бил нищожен на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с чл.11, ал.1, т.10 и чл. 19, ал.4 от ЗПК, във вр. с чл.22 от ЗПК. Разпоредбата на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК сочи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в Приложение № 1 начин. Годишният процент на разходите следвало да включва всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита, както и възнаградителната лихва и се изчислява по специална формула. Спазването на това изчисление, давала информация на потребителя как бил образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по

договора. В Договор за заем № *** била посочена само абсолютна стойност на ГПР. Липсвало ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита. В договора следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение, което липсвало.

Твърди, че посочената годишна лихва в договор за паричен заем, не била ясно как точно се съдържа и как е изчислена по отношение на общия ГПР. По този начин е в невъзможност да разбере какъв реално е процентът на оскъпяване на ползвания от него финансов продукт. За да бъде спазена разпоредбата на чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК, следва в договора да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения паричен заем представлява ГПР, но и изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които заемателя ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР.

Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК, ГПР по кредита изразявал общите разходи по кредита за потребителя, настоящи и бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съгласно § 1, Точка 1 от ЗПК „Общ разход по кредита за потребителя“ били всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които били известни на кредитора и които потребителят трябвало да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. С оглед цитираната разпоредба заплащането на сумата по договора за поръчителство следвало да бъде разглеждано като елемент от общия разход по кредита за потребителя, тъй като то е пряко свързано с договора за потребителския кредит, известно е на кредитора и се заплаща от потребителя. Доколкото сключването на Договор за поръчителство бил въздигнат, като елемент от сключването на договор за паричен заем, без когото последният не може да бъде сключен. Налице е заобикаляне на разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК като с уговорките за заплащане на допълнителни разходи по Договора за

поръчителство се нарушавало изискването ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута определена с ПМСН№426/2014г.

Наред с това, при извършена справка в Търговския регистър по партидата на ответните страни се установява, че същите са свързани лица, а именно, едноличен собственик на капитала на „Ф.Б.“ ЕООД е „И.А.М.“ АД. Основен предмет на дейност на ответника е гаранционни сделки, каквато е процесната. Печалбата на „Ф.Б.“ ЕООД, от извършената от него търговска дейност като поръчител, се разпределя в полза на едноличния собственик „И.А.М.“ АД. С оглед това обстоятелство със сключване на договора за поръчителство се цели да се заобиколи разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК, като в договора за поръчителство се уговоря възнаграждение, което в последствие ще бъде разпределено като печалба на „И.А.М.“ АД. С договора за поръчителство не се цели реално обезпечаване на договора за кредит, сключен с „И.А.М.“ АД, доколкото плащайки задължението на потребителя в полза на „И.А.М.“ АД кредиторът плаща вземането си сам на себе си. Със сключването на договор за поръчителство се цели едно допълнително оскъпяване на договора за кредит; допълнително възнаграждение на кредитодателя, което е уговорено по друго правоотношение, единствено с цел да се избегнат ограниченията на чл.19, ал.4 от ЗПК, което от своя страна води до недействителност на договора за заем и договора за поръчителство.

Твърди, че в кредитния договор на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2 ,т.1 от Закона за защита на потребителите. С преюдициално заключение по дело С-453/10 е прието, че използването на заблуждаващи търговски практики, изразяващи се в непосочването в кредитния контракт на действителния размер на ГПР представлява един от елементите, на които може да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл.143 и сл.ЗЗП. Ако съдът, счете че Договор за паричен заем № 4363273 сключен с „И.А.М.“ АД е действителен, в условията на евентуалност счита, че клаузата на чл.4 от Договор за заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД е нищожна на основание чл. 26, ал. 13 пр.3 от ЗЗД, чл.143 ал.1 от ЗЗП и чл.146 от ЗЗП, по следните съображения:

Посоченият чл.4 от договора предвижда, че за да бъде отпуснат кредит е необходимо да сключи договор за поръчителство и то с избрано от заемотателя, дружество. Т.е въз основа на чл.4 от договора, ищецът е длъжен да сключи договор за поръчителство, за да му бъде отпуснат кредит. Сключването на договор за поръчителство е въздигнат в условие за отпускането на кредита, което ако не бъде осъществено, няма да бъде отпуснат последния. Посочената клауза, води до нееквивалентност на насрещните престации. Накърняване на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД е налице, когато се нарушава правен принцип, който може и да не е законодателно изрично формулиран, но спазването му е проведено чрез създаване на други разпоредби, част от действащото право. Такива са принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения и на предотвратяването на несправедливото облагодетелстване на някоя от страните, за сметка на другата. За да се приеме, че е налице нищожност, е необходимо да се установи значителна липса на еквивалентност на насрещните престации или вземането на едната страна да е в размер, който чувствително надвишава насрещната престация, като това несъответствие цели обогатяване, а не само възмездяване, какъвто е настоящият случай. С оглед тази конкретна преценка, се прави извод, че клаузата на чл.4 от договора за заем е нищожна, доколкото с нея се задължава ищецът да сключи договор за поръчителство и то с предварително избрано дружество, чието възнаграждение е в размер на 80% от отпуснатата сума. В тази връзка клаузата на чл.4 от Договора противоречи на добрите нрави.

Клаузата на чл.4 от Договор за паричен заем е нищожна като неравноправна по смисъла на чл.143 от ЗЗП. Същата е във вреда на потребителя и не отговарят на изискванията за добросъвестност и води до неравновесие в правата на страните, като по този начин са в ущърб на доверителя ми като потребител. Посочените клаузи не били формулирани по ясен и недвусмислен начин (чл.147, ал.1 от ЗЗП) и разглеждани сами или в съвкупност с договора за гаранция (поръчителство/ не позволявали на потребителя да прецени икономическите последици от сключване на договора - чл.143, ал.2, т.19 от ЗЗП.

Клаузата на чл.4 от Договор за паричен заем е нищожна на основание чл.146, ал.1 от ЗЗП. Съгласно посочената разпоредба, неравноправните

клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Счита, че клаузата на чл.4 от Договор за паричен заем не се явява индивидуално уговорена по смисъла на чл. 146, ал.2 от ЗЗП.

По отношение на втория установителен иск, счита, че така сключения Договор за предоставяне на поръчителство № *** е нищожен на основание чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД, както и на основание чл.26, ал.1, пр.2, във вр. с чл.19, ал.4 от ЗПК и чл.143 от ЗЗП, като съображенията ми за това са следните:

Съдебна практика безспорно приема, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл. 3-то от ЗЗД е налице именно, когато се нарушава правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби. Такъв основен принцип е добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като става дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която е прокаран този принцип е чл.289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намират приложение- чл.8, ал.2 и чл.9 от ЗЗД. Според задължителната практика на ВКС преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи се прави от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните води до накърняване на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3 от ЗЗД. Поради накърняването на принципа на „добри нрави“ по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр.3 от ЗЗД се достига до значителна не еквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до zlepоставяне на интересите на ищеца, с цел извличане на собствена изгода на кредитора. Когато е налице явна не еквивалентност между предоставената услуга и уговорената цена, се нарушава принципът на добросъвестност при участие в облигационните отношения.

В настоящият случай, такава не еквивалентност между престациите е налице, тъй като сумата, която се претендира чрез него е в размер на 200 лева и съставлява допълнителна сума, която е в размер на над 40% от сумата на отпуснатия кредит от 500.00 лева. По този начин безспорно се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост, целящ предотвратяване на несправедливо облагодетелстване на едната страна за сметка на другата.

Сумата от 200 лева, се заплаща без ищецът да получава нищо насреща, напротив същият е принуден да сключи Договор за предоставяне на поръчителство и то с предварително избрано от заемателя дружество, „Ф.Б.“ ЕООД, за да му бъде отпуснат заем. Т.е чрез Договор за предоставяне на поръчителство се стига единствено и само до увеличаване на дължимата сума с над 40%, без каквато и да е насрещна престация. Договорът за предоставяне на поръчителство е нищожен и поради това, че се стига до нарушаване на нормативно предвидения размер на ГПР и заобикаляне на закона на основание чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД, във вр. чл.19, ал.4 от ЗПК.

В настоящия случай, възнаграждението което следва да се заплати по Договор за предоставяне на поръчителство в размер на 200 лв., е следвало да бъде отразен в определение ГПР. Съгласно чл. 19, ал.1 от ЗПК, годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Така уговореното възнаграждение по Договор за предоставяне на поръчителство по своята същност представлява разход по кредита, който е бил известен и е следвало да бъде включен в ГПР. При извършена справка в Търговския регистър по партидата на ответната страна се установява, че едноличен собственик на капитала на „Ф.Б.“ ЕООД е „И.А.М.“ АД. Основен предмет на дейност на ответника е гаранционни сделки, каквато е процесната. Печалбата на „Ф.Б.“ ЕООД, от извършената от него търговска дейност като поръчител, се разпределя в полза на едноличния собственик „И.А.М.“ АД. С оглед това обстоятелство може да се заключи, че със сключване на договора за поръчителство се цели да се заобикаляне разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК, като в договора за поръчителство се уговоря възнаграждение, което в последствие ще бъде разпределено като печалба на „И.А.М.“ АД. С договора за поръчителство не се цели реално обезпечаване на договора за кредит, сключен с „И.А.М.“ АД, доколкото плащайки задължението на потребителя в полза на „И.А.М.“ АД кредиторът плаща вземането си сам на себе си. Със сключването на договор за поръчителство се цели едно допълнително оскъпяване на договора за кредит, допълнително възнаграждение на кредитодателя, което е уговорено по друго правоотношение, единствено с цел да се избегнат ограниченията на чл.19, ал.4 от ЗПК, което от своя страна води до недействителност на договора за поръчителство.

Счита че Договор за предоставяне на поръчителство е недействителен на основание чл.143, ал.1 и ал.2, т.19 от ЗЗП. Същият е във вреда на потребителя и не отговаря на изискванията за добросъвестност и справедливост и води до неравновесие в правата на страните, като по този начин е в ущърб на ищеца като потребител (чл.143, ал.1 от ЗЗП). Договорът за поръчителство не е разбираем и не позволява на потребителя да предвиди икономическите последици от сключването му - чл.143, ал.2 т.19 от ЗЗП.

МОЛИ съда да постанови решение, с което да приеме, че Договор за заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД е нищожен, на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл.11, ал.1, т.10 и чл. 19, ал.4 от ЗПК във вр. с чл.22 от ЗПК, а в условията на евентуалност, че клаузата на чл.4 от Договор за заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД е нищожна на основание чл. 26, ал. 1 пр.3 от ЗЗД, чл.143 ал.1 от ЗЗП и чл. 146 от ЗЗП. МОЛИ съда да постанови решение, с което да приеме, че сключения Договор за предоставяне на поръчителство № *** е нищожен на основание чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД, както и на основание чл.26, ал.1, пр.2 вр.с чл.19, ал.4, от ЗПК и чл.143 от ЗЗП. Претендира за направените по делото разноски.

ОТВЕТНОТО ДРУЖЕСТВО - „И.А.М.“ АД намира предявените искове за допустими, но изцяло неоснователни, поради което ги оспорва изцяло. Във връзка с твърдението, за заобикаляне на материално-правните изисквания на чл. 19, ал. 4 от ЗПК не следвало да се кредитират. Предвидените в чл. 4 от Договора за паричен заем обезпечения, не целяли заобикаляне на нормата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, от тези обезпечения не възниквали разноски по кредита, които да следва да бъдат включени в ГПР. Страните доброволно уговорили, че длъжникът трябва да представи в срок едно от следните обезпечения: две физически лица гаранتي, които да отговарят на конкретно посочени в договора изисквания; банкова гаранция или одобрено от заемодателя дружество - гарант, което предоставя гаранционни сделки, като изцяло на волята на длъжника е оставено решението, кое от тези три обезпечения да избере. Дружество нямало как да прогнозира към момента на сключване на договора за паричен заем, кое обезпечение ще избере ищецът, поради което и няма как да предвиди какви разходи за заемателя ще възникнат във връзка с тези обезпечения и какъв би бил техният размер, а и дори да е имало подобна информация, то тези разходи не са във връзка с отпускането на кредита,

поради което и не следва да бъдат включени в ГПР. В разпоредбата на чл. 19, ал. 3, т. 1 ЗПК било предвидено, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включвали разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит. Следователно законодателят е предвидил възможността за начисляването на такива разходи, като изрично ги е изключил при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита. ГПР представлявало възнаграждението на кредитора под формата на договорна лихва и други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит. Съгласно чл. 19, ал. 2 от ЗПК, ГПР по кредита се изчислявал по формула съгласно Приложение № 1, като се вземали предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. Възнаграждението на Дружеството гарант не било част от заемното правоотношение по Договора за заем. Същото било дължимо не към Заемодателя, а за предоставена услуга от „Ф.Б.“ ЕООД, която е уговорено да възникне задължение по нея, само при неизпълнение от страна на заемателя на задължението му да представи едно от другите две обезпечения по договора за заем.

ГПР не бил по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, с оглед на което нямало нарушение на чл. 19 от ЗПК. В договора били посочени взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин, с оглед на което била спазена разпоредбата на чл. 11 ал. 1 т.11 от ЗПК. Възнаграждението на Дружеството гарант не е част от заемното правоотношение по Договора за заем. Същото било дължимо не към заемодателя, а за предоставена услуга от „Ф.Б.“ ЕООД, която е уговорено да възникне задължение по нея, само при неизпълнение от страна на заемателя на задължението му да представи едно от другите две обезпечения по договора за заем. В договора за паричен заем, ГПР бил фиксиран. Посочена е и общата сума за плащане по договора. Механизмът за пресмятане на ГПР е по формула, съдържаща се в Приложение № 1 към ЗПК, като няма законово изискване механизмът да бъде посочен и в договора за паричен заем. Кредит не съдържал възможности за промяна в ГПР като резултат от липса на конкретни уговорки или предвидени различни варианти за определяне на лихвата в различни периоди от действие на договора, ГПР е

изчислен на база първоначално уговорения размер на лихвата. Т.е. в договора не е уговорена възможност за промяна на ГПР, поради което не били предвидени и уговорени допълнителни допускания.

С подписването на договора за предоставяне на гаранция „Ф.Б.“ ЕООД се е задължил, срещу възнаграждение, да издаде гаранция за плащане в полза на кредитодателя, с наредител потребителя, с цел гарантиране за изпълнението на всички задължения на потребителя, възникнали съгласно Договора за паричен заем, както и за всички последици от неизпълнение на задължението на потребителя. Г гаранцията се издавала от гаранта и влиза в сила в 3 дневен срок само и единствено в случай че заемателят не изпълни задълженията по сключения Договор за паричен заем да предостави обезпечение - поръчителство от две физически лица или банкова гаранция. Договорът за предоставяне на гаранция било едно второ, акцесорно облигационно правоотношение и не би могло дължимото се възнаграждение на гаранта да бъде включено в годишния процент на разходите по Договора за паричен заем.

Задължението по договора за предоставяне на гаранция не е обвързано с договора за паричен заем. Това възнаграждение към „Ф.Б.“ ЕООД не представлявало пряк разход, свързан с кредита, доколкото същото се дължи, независимо дали отговорността на гаранта е ангажирана при евентуално длъжниково неизпълнение или не.

В чл. 11, ал. 1, т. 10 се предвижда, че ГПР се изчислява към момента на сключване на договора за кредит, към която дата на кредитора няма как да е известно дали заемателят ще предостави обезпечение, кое точно, какъв разход ще направи за него или ще избере да не предоставя обезпечение. Ето защо несъществуващи към деня на сключване на договора разходи и възнаграждения за гарант няма как да бъдат включени в ГПР. Възнаграждението било уговорено като дължимо само при настъпване на визираното условие, т.е. е дължимо само ако потребителят прибегне до тази възможност- обезпечаване на вземането чрез гарант, който предоставя гаранционни сделки, а не е дължимо предварително, за да е известно към момента на сключване на договора за заем. Заемодателят е поел риск да отпусне необезпечен и само евентуално обезпечаван кредит, поради това няма как към деня на сключване на договора да включи в ГПР разходи за

предоставяне на обезпечение, тъй като не е ясно дали ще има обезпечение.

Процесният договор за кредит е съобразен и с императивната норма на чл. 11, т. 10 от ЗПК. На първо място чл. 11, т. 10 от ЗПК не изисква да се посочи в договора математическият алгоритъм, по който се изчислява ГПР, както и не предвижда в договора за потребителски кредит изрично и изчерпателно да бъдат изброени всички разходи, включени в ГПР, а единствено да се посочат допусканията, използвани при изчисляване на ГПР. Думата допускания тук се използва в смисъл на предвиждания за бъдещето, а не в смисъл на разходи, част от ГПР.

По отношение на твърденията за недействителност на договора за предоставяне на гаранция, намира същите за неоснователни. „Ф.Б.“ ЕООД е търговско дружество, вписано като финансова институция в Регистъра на БНБ за финансовите институции, с основен предмет на дейност: предоставяне на гаранционни сделки по занятие. Именно в това си качество - на търговец, дружеството следва да получава съответно възнаграждение по всяка сключена от него гаранционна сделка, с цел гарантиране изпълнението на всички парични задължения на потребителя, възникнали съгласно Договора за паричен заем. Насрещната страна, имайки интерес да изпълни точно задълженията си по договора за паричен заем, с което да избегне неблагоприятни последици е потърсила услугите на Дружеството гарант за изпълнение на задълженията му по Договора за паричен заем. Именно изпълнението на договорното задължение на Заемателя за обезпечаване на вземанията по Договор за заем е породило сключването на Договора за предоставяне на гаранция, а Дружеството гарант е сключило Договора поради възможността да получи възнаграждение за предоставената услуга. С оглед на това счита за неоснователно твърдението, че Договорът между ищцовата страна и „Ф.Б.“ ЕООД, в качеството ѝ на втори ответник в настоящото производство е бил лишен от правно основание.

По отношение на твърдението на ищеца, че договорът за предоставяне на гаранция противоречал и на добрите нрави, в исковата молба не била наведена никаква конкретна обосновка. В този смисъл това твърдение се явява голословно и неподкрепено от аргументи или доказателствен материал.

Твърдението, че договорът за предоставяне на гаранция е сключен в противоречие на добрите нрави са неоснователни и поради това, че в

българското действащо право, в отношенията между правните субекти действа принципът на свободно договаряне (чл. 9 от ЗЗД). Съгласно този принцип всеки е свободен да встъпва в правни и договорни връзки, ако желае, с когото желае и след като сам определя и се съгласява със съдържанието на създаденото по негова воля правоотношение. Тези три възможности, включени в понятието свободно договаряне, трябва да бъдат обезпечени от правния ред, тъй като те съставляват кръга на т. нар. волева автономия, която се предоставя на индивида за свободна инициатива.

С оглед на изложеното, моли съда да постанови решение, с което да отхвърли изцяло като неоснователни и недоказани предявените иски от страна на ищеца. Претендира за направените по делото разноски, включително и възнаграждение за процесуално представителство в размер на 400.00 лева.

ОТВЕТНОТО ДРУЖЕСТВО „Ф.Б.“ ЕООД намира предявения установителен иск за недопустим, поради липса на правен интерес от ищеца. Искът за прогласяване нищожност на договора или отделни негови клаузи е установителен. Следователно, интерес от искова защита ще е налице, когато чрез избрания от ищеца способ, ще може да се разреши съществуващ между него и противната страна правен спор и то в най-пълна степен. Решението трябва да способства за признаване или удовлетворяване на негово субективно материално право, засегнато от посоченото действие. Няма правен интерес от иск, когато ищецът има на свое разположение друг по-ефективен способ за защита, а наличието на правен интерес от искова защита е абсолютна положителна процесуална предпоставка, за която съдът следи служебно. Смисълът на ограничението да не се предявява установителен иск, когато страната има интерес от осъдителен иск е да се постигне процесуална икономия, за да не се води след установяване на правото със сила на присъдено нещо отделен процес за снабдяване с изпълнителен титул. При предявен осъдителен иск, при който ищецът претендира да бъде осъден ответника да му заплати определена сума като недължимо платена без правно основание, може да поиска признаване за нищожен на договора. Счита, че процесуалното поведение на ищцовата страна, иницирайки съдебно производство, представлява злоупотреба с право и съзнателен опит за обогатяване.

Алтернативно, в случай че съдът счете установителния иск за процесуално допустим, че по силата чл. 154 от ГПК, всяка от страните следва да проведе пълно главно доказване относно обстоятелствата, на които основава своите искания или възражения, като извлича изгодни за себе си правни последици. Недоумение будел фактът, как в молбата се излагат твърдения относно правната характеристика и съдържание на договор, за който молителят твърди, че никога не му е предоставян. Недопустимо е исковите претенции да не бъдат подкрепени от релевантни доказателства за правоотношението. Намира твърденията за недействителност на договора за предоставяне на гаранция за неоснователни. „Ф.Б.“ ЕООД е вписано като финансова институция в Регистъра на БНБ за финансовите институции по чл. 3а от ЗКИ, с основен предмет на дейност: предоставяне на гаранционни сделки по занятие. Именно в това си качество дружеството следва да получава съответно възнаграждение по всяка сключена от него гаранционна сделка (поръчителство), с цел гарантиране изпълнението на всички парични задължения на Потребителя, възникнали съгласно Договор за паричен заем. Насрещната страна, имайки интерес да изпълни точно задълженията си по договора за паричен заем, сключен с „И.А.М.“ АД, с което да избегне неблагоприятни последици е потърсила услугите на Дружеството да издадена гаранция за плащане за изпълнение на задълженията му по Договор за паричен заем. Именно изпълнението на договорното задължение на заемателя за обезпечаване на вземанията по Договора за паричен заем е породило сключването на Договора за предоставяне на гаранция, а Дружеството е сключило Договора поради възможността да получи възнаграждение за предоставената услуга. С оглед на това счита за неоснователно твърдението, че Договорът между ищцовата страна и „Ф.Б.“ ЕООД е бил лишен от правно основание.

Твърдението, че договорът за предоставяне на гаранция е сключен в противоречие на добрите нрави са неоснователни и поради това, че в българското действащо право, в отношенията между правните субекти действа принципът на свободно договаряне (чл. 9 от ЗЗД). Съгласно този принцип всеки е свободен да встъпва в правни и договорни връзки, ако желае, с когото желае и след като сам определя и се съгласява със съдържанието на създаденото по негова воля правоотношение.

Не счита, че престациите са явно нееквивалентни, тъй като с Договора за предоставяне на гаранция са поели задължение, което изпълняват съгласно поетия ангажимент. Дружеството, задължавайки се да отговаря солидарно с цялото си имущество за задълженията на заемателя, не получава нещо в повече, от това което предоставя, а дори напротив. Длъжникът, срещу възнаграждение в неголям размер, получава сигурност, че ако не изпълни в срок задълженията към Заемателя, последният ще ангажира отговорността на Гаранта. От своя страна гаранцията се простира върху всички последици от неизпълнението на главното задължение, включително и разносните по събиране на вземането, с оглед на което престациите може да бъдат разглеждани като нееквивалентни, но не в полза на ищцовата страна, а в полза на Гаранта, чиято отговорност може да бъде ангажирана в размер, надвишаващ с много полученото възнаграждение. Дължимото им се възнаграждението по Договор за предоставяне на гаранция е определено след извършена преценка на риска. Ако насрещната страна го е считала за несправедливо висок, то тя изобщо не би сключила договора.

С предоставената гаранция, „Ф.Б.“ ЕООД извършва възмездна услуга в полза на Заемодателя. Видно е и от Договора за паричен заем и по-точно от чл. 4 от същия, Заемодателят не е поставил изискване към Заемателят да обезпечи вземането по договора единствено чрез сключване на договор с дружество-гарант, каквито твърдения са наведени в исковата молба. Дори напротив, действайки добросъвестно и отчитайки индивидуалните предпочитания и възможности на всеки заемател, заемодателят му е предоставил възможност да избере един от три възможни начина за обезпечаване на договора, а ако прецени да не изпълни задълженията си, отговорността на заемателя би била реализирана по общия ред. Договорът за предоставяне на гаранция е сключен само и единствено поради възлагането от ищцовата страна и то само при условие, че ще получи уговореното възнаграждение.

По отношение на твърдението за нищожност на Договора за предоставяне на гаранция на основание чл. 143, ал.2, т.19 от ЗЗП като сключен при неспазване на нормите на чл.19, ал.4 от ЗПК във връзка с чл.22 от ЗПК твърди, че в исковата молба ищецът претендира нищожност на Договора за предоставяне на гаранция, сключен между „Ф.Б.“ ЕООД и ищеца,

освен на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, но и на основание чл. 143, ал. 2, т.19 от ЗЗП като сключен при неспазване на нормите на ЗПК. В исковата молба не е наведена никаква конкретна обосновка в тази връзка и твърденията на ищеца се явяват напълно голословни и неподкрепени от аргументи или доказателствен материал. Искането на ищеца за обявяване на нищожност на Договора за предоставяне на гаранция на основание чл. 143, ал.2, т.19 от ЗЗП във връзка с неспазване на чл. 11 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК е напълно неотносимо към процесния договор, поради факта, че разпоредбата на чл. 11 от ЗПК и последиците от неприлагането ѝ са относими единствено и само за договори за потребителски кредит, какъвто процесният договор категорично не е.

Моли съда, да постанови решение, с което да отхвърли изцяло като неоснователни и недоказани предявените искове от страна на ищеца. Претендира за направените по делото разноски, в това число и възнаграждение за процесуално представителство в размер на 400.00 лева.

В ЕДНОМЕСЕЧНИЯ СРОК за отговор, съдът е сезиран с НАСРЕЩНА искова молба подадена „И.А.М.“ АД против ищеца – Л. С. С. по първоначалния иск за постановяване на решение, с която моли съда, да постанови решение, с което да осъди Л. С. С., ЕГН *****, да заплати на „И.А.М.“ АД, следните суми, като исковете са предявени при условията на евентуалност, а именно - в случай, че бъде уважен предявеният от Л. С. С. иск за обявяване на недействителността на целия Договор за паричен заем, като същият да заплати сумата от 410.86 лв., представляваща, на основание чл. 23 от ЗПК, главница по така обявения за недействителен договор за паричен заем.

В случай, че бъде отхвърлен предявеният иск на Л. С. С. срещу И.А.М. АД, моли съда да бъде осъден ответникът да заплати сумата от 410.86 лв., представляваща незаплатена дължима главница по Договор за паричен заем № *** от 08.06.2022г., ведно със законна лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от 22.43 лв., представляваща незаплатена дължима възнаградителна лихва, дължима въз основа на Договор за паричен заем № *** от 08.06.2022г. Претендира за направените съдебно-деловодни разноски.

ИЩЕЦЪТ по насрещния иск „И.А.М.“ АД твърди, че на 08.06.2022г. Л. С. С., в качеството му на заемател е сключил с „И.А.М.“ АД в качеството му

на заемодател Договор за паричен заем № ***. По силата на същия „И.А.М.“ АД е предал в собственост на Л. С. С. сумата от 500.00 лв., а Л. С. С. се е задължил да я върне при посочените в Договора условия, а именно - на 16 равни седмични вноски, всяка от които в размер на 33.33 лв., платими на равни периоди. Уговорен бил фиксиран годишен лихвен процент в размер на 40.00%, въз основа на който размерът на общо дължимата възнаградителна лихва за срока на Договора възлиза на 33.28 лв. Общата дължима сума, съгласно чл. 2, т. 7 от Договора, възлиза на сумата от 533.28 лв. Първата дължима вноска е следвало да бъде заплатена на 17.06.2022г., а последната - на 30.09.2022г., до която дата цялата дължима по договора сума е следвало да бъде погасена. Тъй като г-н С. не е изпълнявал надлежно задължението си към „И.А.М.“ АД, последният е отправил искане към гаранта - „Ф.Б.“ ЕООД да погаси задължението на 01.02.2023г., на база Рамков договор от 10.04.2019г., сключен между „И.А.М.“ АД и „Ф.Б.“ ЕООД. След плащането „Ф.Б.“ ЕООД се е суброгирало в правата на кредитора и е цедирало вземането си от г-н С. на трето лице. Следователно кредитор към настоящия момент се явява „Изи Асет Менидмжънт“ АД за претендираните суми по насрещна искова молба. На 20.03.2023г. между „И.А.М.“ АД и „Ф.Б.“ ЕООД е подписан Приемо-предавателен протокол към Рамков договор поръчителство от 10.07.2019г., по силата на който „И.А.М.“ АД е поискало неоснователно плащане на сумите по Договор за паричен заем № ***. в общ размер на 433.29 лева, от които 22.43 лв. за лихва, 410.86 лв. за главница. Платените суми били върнати на поръчителя и същите били дължими към „И.А.М.“ АД. Прехвърленото вземане, в състоянието му към момента на сключване на договора за прехвърляне, преминава към новия кредитор от момента на сключване на договора, респективно от момента на връщането му. Считано от 20.03.2023г. вземанията, възникнали въз основа на Договора за паричен заем били върнати в патримониума на „И.А.М.“ АД.

Твърди, че няма пречка съобщаването за връщането на вземането да бъде направено от цесионера. Съгласно съдебната практика, доколкото законът не поставя специални изисквания за начина, по който следва да бъде извършено уведомлението, то получаване на същото в рамките на съдебното производство не може да се игнорира, а следва да се съобрази с оглед императивното правило на чл. 235, ал. 3 от ГПК, т.е. с получаване в хода на процеса на уведомление ответникът се счита за редовно уведомен за

извършеното прехвърляне на вземането. С оглед изложеното счита, че ищецът е уведомена за това, че „И.А.М.“ АД е кредитор на вземането по договор за паричен заем № *** в общ размер на 433.29 лв. Уведомление, изходящо от цедента, съдържащо се в молба на цесионера и достигнало до длъжника, съставлява надлежно съобщаване за цесията, съгласно чл. 99, ал. 3 пр. първо ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Същото следва да бъде съобразено като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска, на основание чл. 235, ал. 3 ГПК. Самото съобщение на за извършената цесия по никакъв начин не влияе на валидността на договора за цесия - той поражда правопрехвърлителното си действие от момента на сключването си, съответно само и единствено по силата на договора за цесия „И.А.М.“ АД е придобил обратно от „Ф.Б.“ ЕООД вземането по процесния Договор срещу Л. С.. Към датата на подаване на настоящата молба Л. С. С. не е изпълнил задълженията си по договора и е заплатил три погасителни вноски. Поради това за „И.А.М.“ АД е налице правен интерес от предявяване на иск за заплащане на така посочените суми. С депозираната от Л. С. С. искова молба, се претендира обявяване на недействителността на Договора за паричен заем № № *** от 08.06.2022 г. в неговата цялост. Съгласно чл. 23 от ЗПК, в този случай заемотателят има право да получи обратно отпуснатата в заем сума. В случай че бъде уважен предявеният от Л. С. С. иск за обявяване на недействителността на целия Договор за паричен заем, то моли ищецът да бъде осъден да заплати сумата от 410.86 лв., представляваща дължимата главница по процесния договор. Ако бъде отхвърлен предявеният срещу И.А.М. АД иск, то Л. С. С. ще продължи да дължи сумата от 410.86 лв., представляваща неплатена главница, както и дължима възнаградителна лихва - 22.43 лв. Претендираните с насрещна искова молба суми могат да бъдат заплатени по следната банкова сметка на „И.А.М.“ АД в лева: IBAN: ***, Банка: Ю.Б. АД ЕАД, BIC: ***.

ОТВЕТНИКЪТ по насрещния иск - Л. С. С. счита, че насрещната исковата молба е редовна и допустима, но е изцяло неоснователна и недоказана. Счита, че Договор за паричен заем № *** сключен с „И.А.М.“ АД е нищожен на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с чл.11, ал.1, т.10 и чл. 19, ал.4 от ЗПК, във вр. с чл.22 от ЗПК, като подробни съображения е изложил за това в депозираната искова молба. Прави възражение за

прихващане на сумата заплатена от Л. С. С. по Договор за паричен заем № *** в размер на 10.85 лева лихва, към дължимата се главница по договора. Моли съда, да отхвърли претендираните от „И.А.М.“ АД искиви претенции, като неоснователни и недоказани. Претендира за направените по делото разноски.

След като прецени събраните по делото доказателства, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Не се спори по делото и са представени и писмени доказателства, че ищецът - Л. С. С. е сключил Договор за паричен заем № *** от 08.06.2022г. с ответника „И.А.М.“ АД, по силата на който била получил от кредитора заемната сума от 500.00 лв. Видно от параметрите на договора, срокът на заема е 16 седмици, при 16 на брой вноски всяка в размер от по 33.33 лева и с конкретно посочени дати на всяка погасителна вноски за периода от 17.06.2022г. до 30.09.2022г. фиксирания годишен лихвен процент е 40.00%. Общата дължима сума възлиза на 533.28 лева. Годишния процент на разходите по заема е 47.09%

Ишцата във връзка с чл. 4 от Договор за предоставяне на поръчителство № ***, е сключила с „Ф.Б.“ ЕООД, Договор за предоставяне на гаранция № *** от 08.06.2022г., с който да бъде обезпечен сключеният договор за заем. Възнаграждението което следвало да заплати, за поръчител е в общ размер на 202.72 лева, платимо разсрочено, към всяка погасителна вноска по заема, като размера на вноската възлиза на 12.67 лева. По този начин общото задължение по договора за заем и по допълнително сключения във връзка с него договор за предоставяне на поръчителство било в общ размер на 736.00 лева.

Видно от заключението по ССЕ на вещото лице – Р. М., при изискани справки, не са представени данни за открита партия на Л. С. С. във „Ф.Б.“ ЕООД. В счетоводството на „И.А.М.“ АД са налични данни за сключен с Л. С. С. - Договор за заем № *** от 08.06.2022г., при следните параметри: отпусната сума 500.00 лв.; размерна седмичната погасителна вноска - 33.33 лв.; срок на заема в седмици – 16; брой вноски – 16; датите на плащане на всяка от погасителните вноски, последователно са: 17.06.2022г., 24.06.2022г., 01.07.2022г., 08.07.2022г., 15.07.2022г., 22.07.2022г., 29.07.2022г., 05.08.2022г., 12.08.2022г., 19.08.2022г., 26.08.2022г., 02.09.2022г.,

09.09.2022г., 16.09.2022г., 23.09.2022г. и 30.09.2022г. Посочени в договора са - фиксиран годишен лихвен процент по заема - 40.00%; обща сума, дължима от заемателя в размер на 533.28 лв. и годишен процент на разходите на заема - 47.09%.

Вещото лице отбелязва, че не са представени данни за Договор за предоставяне на гаранция № *** сключен между Л. С. С. и „Ф.Б.“ ЕООД, на има данни за седмична вноска в размер на 12.67 лв. за поръчителство към вноската в размер на 33.33 лв. по Договор за заем № ***.

Съгласно заключението на вещото лице, по зададени параметри на Договор за паричен заем *** от 08.06.2022г., с включена сума за поръчителство от 12.67 лв. към всяка вноска или общо 202.72 лв. - оскъпяване за срока на кредита е 47.20%, годишен лихвен процент е 258.57%, а годишен процент на разходите е 1147.38%

Съгласно заключението на вещото лице, по Договор за паричен заем *** от 08.06.2022г. са платени общо 138.00 лв., разпределени както следва:

- за главница - обща сума в размер на 89.14 лв.;
- за лихва - обща сума в размер на 10.85 лв.;
- за поръчителство - обща сума в размер на 38.01 лв.

Съгласно представени данни по Договор за паричен заем *** от 08.06.2022г. са дължими суми в общ размер на 433.29 лв., както следва:

- главница в общ размер 410.86 лв. (13 бр. вноски от 08.07.2022г. до 30.09.2022г.)
- Лихва в общ размер 22.43 лв. (13 бр. вноски от 08.07.2022г. до 30.09.2022г.).

Други доказателства от значение за правния спор не са ангажирани.

При така установената и възприета фактическа обстановка съдът преви следните изводи от правна страна:

По иска за прогласяване нищожността на Договор за паричен заем № *** от 08.06.2022г., сключен с първия ответник „И.А.М.“ АД, съдът намира, че по делото няма спор между страните, че е възникнало валидно правоотношение по договор за потребителски кредит, по който ищецът е усвоил сумата от 500.00 лева. Ответникът е небанкова финансова институция

по смисъла на чл. 3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът пък е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, т.е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9, ал. 4 от ЗПК. Сключеният договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

Съгласно чл. 22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7- 12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7- 9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен. Тя е изначална недействителност, защото последиците ѝ са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи. В случая, не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Разпоредбата сочи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите. Според чл. 19, ал. 1 от ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. ГПР се изчислява по специална формула. Спазването на това изчисление, дава информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по договора. Тоест, в посочената величина следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение.

В случая съдът намира, че това правило е нарушено, тъй като в договора кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни стойности на лихвения процент по заема и ГПР. Липсва обаче ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита - кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият

от 47.09%. Посочената годишна фиксирана лихва от 40.00% не е ясно как точно се съдържа и как е изчислена по отношение на общия ГПР. По този начин потребителят е поставен в невъзможност да разбере - какъв реално е процентът на оскъпяване на ползвания от него финансов продукт.

Налице е и друго нарушение, тъй като посочените в договора ГПР от 47.09% и общата сума на плащанията от 736.00 лева, не съответстват на действителните. Въведените изисквания в чл.4, т.1 и т.2 от договора за вида обезпечение - банкова гаранция или поръчителство от две физически лица, отговарящи на предвидените в договора условия и срока за представянето му (тридневен), създават значителни затруднения на длъжника при изпълнението му до степен, че то изцяло да се възпрепятства. Срокът е твърде кратък и за потребителя се създава значително затруднение, както относно физически лица - поръчители, тъй като същите следва да отговарят на критерии, за които информация би следвало да се събере и от допълнителни източници, в т.ч. и относно банковата гаранция, която трябва да е в размер на пълната дължима обща сума и период след крайния падеж, но за учредяването на която се изисква набавяне на документи, одобрение и пр. за всички договорени условия е нужно технологично време и чуждо съдействие. На практика, заемателят няма как да изпълни тези условия и не разполага с друг избор освен да се възползва от предвиденото в чл.4, т.3 условие за обезпечаване на кредита посредством договор за гаранция с определено от кредитодателя дружество и възлагането в негова тежест да заплати възнаграждение в общ размер на 202.72 лева, платимо разсрочено заедно с всяка вноска. Непредоставянето на обезпечение не води до претърпяване на вреди за кредитора, който е бил длъжен да оцени кредитоспособността на длъжника, съответно - риска при предоставяне на заема към сключване на договора, като съобрази и възможностите за предоставяне на обезпечение. Възнаграждението за дружеството - гарант, води до скрито оскъпяване на кредита. Включено по този начин към погасителните вноски, тази сума се явява добавък към възнаградителната лихва и представлява сигурна печалба за заемодателя.

Именно затова, процесният договор не отговоря на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, като липсата на част от задължителните реквизити по т. 10 от нея води до неговата недействителност, съобразно разпоредбата на чл.

22 от ЗПК. Тази норма от една страна е насочена към осигуряване защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, а от друга - към стимулиране на добросъвестност и отговорност в действията на кредиторите при предоставяне на потребителски кредити така, че да бъде осигурен баланс между интересите на двете страни. В случая липсата на ясна, разбираема и недвусмислена информация в договора не дава възможност на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора, предвид предоставените му от законодателя съответни стандарти за защита. Ето защо и поради липса на част от задължителните реквизити на т.10 на чл.11 от ЗПК, договърът се явява недействителен.

Следва да се има предвид и следното - посочването само с цифрово изражение на ГПР не е достатъчно, за да се считат спазени законовите изисквания. Целта на цитираната разпоредба на чл.11, т.10 от ЗПК е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. Поради това в договора трябва да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. Съгласно трайната съдебна практика, поставянето на кредитополучателя в положение да тълкува всяка една от клаузите в договора и да преценява дали тя създава задължение за допълнителна такса по кредита, невключена в ГПР, противоречи на изискването за яснота, въведено с чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК. Липсата на разбираема и недвусмислена информация в договора по см. на чл. 11, т. 10 от ЗПК, е възможно да заблуди средния потребител относно цената и икономическите последици от сключването му.

Имайки предвид и размера по Договор за предоставяне на гаранция, оскъпяването на заема е повече от 50%. Съгласно заключението на вещото лице ГПР възлиза на 1147.38%. Същевременно - посочването на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация относно общите разходи по кредита и следва да се окачества като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО. Това от своя страна означава, че клаузата за общия размер на

сумата, която следва да плати потребителят, е неравноправна по смисъла на чл. 4, параграф 1 от Директива 93/13/ЕО и влече недействителност на договора в неговата цялост.

Налага се извод, че тази клауза е неравноправна, защото е в нарушение на принципа за добросъвестност, води до значителна неравнопоставеност между договарящите страни относно правата и задълженията и е във вреда на потребителя. Като такава е нищожна и поради противоречие със закона, а именно поради директно нарушение на разпоредбите на ЗПК. При възприетите изводи следва са приеме, че е налице едновременно противоречие със закона и накърняване на добрите нрави, а противоречието със закона по правило винаги „поглъща“ накърняването на добрите нрави, респ. специалното основание изключва общото (така Решение № 97 от 8.02.2013 г. на ВКС по т. д. № 196/2011 г., I т. о., ТК).

Съдът не е обвързан от посочения от ищеца начин на съединяване на исковете, когато те са за обявяване на нищожност на правна сделка на няколко основания (в този смисъл мотивите на Решение № 527/21.06.2010 г. по гр. д. № 1363/09 г. на IV г. о. на ВКС), следва да разгледа всеки един от тях в поредност, съобразно естеството на твърдения порок според основанията по чл. 26 от ЗЗД. Но при установеното „противоречие със закона“ позоваването на основание „накърняване на добрите нрави“, изключва възможността съдът да се произнесе по него (Решение № 417 от 21.05.2010 г. по гр. д. № 1228/2009 г. на ВКС, Гражданска колегия, III г. о.), в който случай основанията, правният резултат от уважаването на иска на едно от тях, изключва интереса от обявяване на нищожност на другите основания. Или прогласената от съда нищожност на сделката в процесната част като неравноправна, респ. противоречаща на закона, ще има идентични правни последици, които законът свързва с обявяването на нищожността ѝ като противоречаща на добрите нрави. В този случай съдът не дължи произнасяне по другите въведени в процеса основания за нищожност на договора за кредит.

По иска за прогласяване нищожността на Договор за предоставяне на поръчителство № *** от 08.06.2022г., сключен чрез с втория ответник „Ф.Б.“ ЕООД, съдът намира следното: Поръчителството е каузален договор с основание кредиторът да бъде обезпечен и с основание на поръчителя да

обезпечи кредитора. Предметът на поръчителството е идентичен с предмета на главния дълг, затова поръчителството има акцесорен характер и е функция на друго, главно правоотношение. Съгласно Тълкувателно решение №2 от 9.07.2019г. на ВКС по тълк. д. № 2/2017г., ОСГТК: „Поръчителят обещава същия резултат, който главният длъжник трябва да осъществи - и дължи това, което последният дължи (“каквото и колкото дължи главният длъжник, това и толкова дължи и поръчителят”) - освен ако не е уговорено друго или друго следва от естеството на дължимата престация. Отговорността му е акцесорна - в генетична и функционална зависимост от главния дълг (обуславя се от съществуването и обема на отговорността на главния длъжник) - но и относително самостоятелна (поръчителството може да бъде дадено при по-леки условия)“. От изложеното е видно, че нищожността на договора за кредит води до извод за нищожност и на акцесорния Договор за предоставяне на поръчителство № *** от 08.06.2022г., поради невъзможен предмет, т.е. този иск също следва да бъде уважен.

По предявения насрещен иск, съдът намира следното:

Насрещният иск на ответника „И.А.М.“ АД е с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД и е предявен, в случай, че бъдат уважени предявените от ищеца искове и договорът за паричен заем бъде обявен за нищожен ищецът да бъде осъден да им заплати сумата от 410.86 лв., съставляваща разликата между дължимата главница подлежаща на връщане на основание чл. 23 от ЗПК и общо заплатените суми от ищеца. Съдът не следва да се произнася по другия насрещен иск предявен от този ответник с правно основание чл. 79 от ЗЗД във вр. с чл. 240 от ЗЗД за заплащане на дължима главница по договор за заем в размер на 410.86 лв. и акцесорен иск по чл. 240, ал. 2 ЗЗД за заплащане на дължима възнаградителна лихва в размер на 22.43 лв., в случай, че бъдат отхвърлени предявените искове на ищеца, тъй като не е сбъднало процесуалното условие за разглеждането им, а именно отхвърляне на главните искове предявени от ищеца.

Последицата, свързана с неспазване изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, е уредена в нормата на чл. 22 от ЗПК, която предвижда, че когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7-9, договорът за потребителски кредит е недействителен, поради което и на основание чл.23 от ЗПК, потребителят връща само чистата

стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

В конкретния случай всички вноски по кредита са падежирали, размерът на заетата сума е 500.00 лева и не се спори, че ищецът по първоначалния иск е заплатил сума в общ размер на 99.99 лева, което се доказва от приетата експертиза. При това положение искът на първоначалния ответник се явява основателен в претендирания размер от 400.01 лева, представляващ остатък от дължимата главница, доколкото отнесена сума от 10.85 лева към заплатена възнаградителна лихва се приспада от задължението за главница, предвид направено възражение за съдебно прихващане на сумата, което с оглед приетата недействителност на договора се явява основателно.

Поради изложеното следва да се осъди Д. Т. Б. да заплати на А.Т.Е.Г.“ АД сумата от 400.01 лева, представляваща остатък от дължимата главница по процесния договор, като за разликата над тази сума до пълния предявен размер от 410.86 лева претендирана главница, искът следва да се отхвърли като неоснователен.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА РАЗНОСКИТЕ:

На основание чл.78, ал.1 ГПК, ответниците следва да заплатят на ищеца направените по делото разноски. Ищецът е доказал разноски в размер на 250.00 лв., от които за държавна такса – 100 лева и възнаграждение за вещо лице – 150 лева, които следва да му бъдат присъдени като се поемат от ответниците поравно, а именно- 125.00 лв. се дължат от „И.А.М.“ АД по първия иск и 125.00 се дължат от „Ф.Б.“ ЕООД по втори иск.

Относно искането на процесуалния представител на ищеца адв. Д. М. за присъждане на адвокатско възнаграждение в хипотезата на чл. 38, ал. 1, т. 3, пр. 2 от ЗАдв., съдът приема, че на процесуалния представител на ищеца следва да се определи възнаграждение в размер на 480.00 лева с ДДС по иска за нищожност на договора за кредит и в размер на 480.00 лева с ДДС по иска за нищожност на договора за поръчителство, платими от ответниците, с оглед осъщественото процесуално представителство по предявения иск, на основание чл. 38, ал. 1 т. 3 от ЗАдв. във вр. с чл. 2, ал. 2 и ал. 5 и чл. 7, ал. 2, т. 1 и т. 2 от НМРАВ. Съответно всяко от възнагражденията следва да се плати от съответния ответник, страна по договора, предмет на иска, по подобие на разноските на ищеца. По насрещния иск възнаграждението на основание

посочените разпоредби също възлиза на 480.00 лева с ДДС, които хонорар е съобразен с размерите, предвидени в Наредба № 1/9.07.2004г. и следва да се поеме от „И.А.М.“ АД. Общия размер на възнаграждението, платимо от „И.А.М.“ АД възлиза на 960.00 лева, което следва да се присъди.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за НИЩОЖЕН, на основание чл.26, ал.1, предл.1-во от ЗЗД, Договор за паричен заем № *** от 08.06.2022г., сключен между „И.А.М.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от управител Г. Т., като заемодател и Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН *****, като заемополучател, поради противоречие със закона.

ПРОГЛАСЯВА за НИЩОЖЕН на основание чл.26, ал.2, предл.1-во от ЗЗД, Договор за предоставяне на поръчителство № *** от 08.06.2022г., сключен между „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от П. Д., като гарант и Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН *****, поради невъзможен предмет.

ОСЪЖДА, Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН *****, да заплати на „И.А.М.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от управител Г. Т., сумата от 400.01 (четиристотин лева и една стотинка) лева, представляваща дължима и неплатена главница по Договор за паричен заем № *** от 08.06.2022г., като за разликата над 400.01 лева до пълния предявен размер от 410.86 лева, ОТХВЪРЛЯ иска като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА „И.А.М.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от управител Г. Т. да заплати на *** Д. В. М., с адрес на упражняване на дейността: гр. П., бул. „П.Ш.“ № ***, адвокатско възнаграждение за осъществено на ищеца - Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН *****, безплатно процесуално представителство по делото, в размер на 960.00 лева с ДДС, определено от съда по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от П. Д. да заплати на *** Д. В. М., с адрес на упражняване на дейността: гр. П., бул. „П.Ш.“ № ***, адвокатско възнаграждение за осъществено на ищеца - Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН ***** безплатно процесуално представителство по делото, в размер на 480.00 лева с ДДС, определено от съда по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА „И.А.М.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от управител Г. Т. да заплати на Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН *****, сумата от общо 125.00 лева, представляваща разноски по делото за заплатена държавна такса.

ОСЪЖДА „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С. ***, ж.к. „Л.“, бул. „Д.Н.“ № *** представлявано от П. Д., да заплати на Л. С. С. от гр. К., ул. „Г.К.“ *** с ЕГН *****, сумата от общо 125.00 лева, представляваща разноски по делото за заплатена държавна такса.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

К.Ш.

Съдия при Районен съд – Карлово: _____